

Národné centrum zdravotníckych informácií

Lazaretská 26, 811 09 Bratislava 1

Adresáti:

Všetci riaditelia nemocníc

Váš list číslo/zo dňa	Naše číslo Z00973-2018	Vybavuje/linka MUDr.Baráková MUDr.Cvopová 02/570269-106,101	Mesto Bratislava,15.3.2018
-----------------------	---------------------------	--	-------------------------------

Vec:

Národné zdravotné registre - informácia

Vážená pani riaditeľka/ Vážený pán riaditeľ,
 vychádzajúc z povinnosti poskytovateľov zdravotnej starostlivosti hlásiť prípady vybraných skupín chorôb do NCZI (podľa Čl. I § 4 zákona č. 153/2013 Z. z. o národnom zdravotníckom informačnom systéme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení niektorých predpisov), si dovoľujeme obrátiť sa na Vás s požiadavkou o zabezpečenie informácie pre zodpovedných pracovníkov príslušných oddelení (ev.ambulancií), ktoré súvisia:

- A. s požiadavkou **dohlásenia**¹⁾ *pacientov za rok 2017 do národných zdravotných registrov*
- B. so zásadnými **zmenami** v hlásení pacientov za rok 2018 oproti roku 2017.

A. Ak doteraz spravodajská jednotka (SJ) nestihla dohlásiť pacientov so sledovanými chorobami z roku **2017**, prosíme o ich **dohlásenie do príslušných národných zdravotných registrov do 20.4. 2018**. Ide o:

a) pacientov hospitalizovaných v nemocnici:

- s akútnym koronárnym syndrómom,
- s cievnou mozgovou príhodou,
- s vrodenou chybou od neonatológov - deti s novodiagnostikovanou vrodenou chybou,
- s diabetes mellitus - deti (novodiagnostikované v danom roku),
- s neuromuskulárnymi chorobami,
- so spánkovými poruchami dýchania.

Deti hospitalizované pre úrazy nie je potrebné dohlasovať (vid ďalej“ hlásenia pre rok 2018). Hlásenie VCH u plodu a hlásenie dedičnej, monogénovej a zriedkavej choroby za rok 2017 boli skompletizované.

¹⁾ *Pre zložitosť manažovania zberu údajov do Národného onkologického registra, ktoré meškajú od niektorých SJ aj niekoľko rokov, žiadame o dohlásenie chýbajúcich hlásení najmä z roku 2012 (urgované na konkrétneho pacienta v septembri 2017 z databázy hospitalizovaných) a postupné dohlasovanie novodiagnostikovaných onkologických pacientov aj za r.2013-2014 iba v papierovej podobe, pacientov od r.2015 okrem odoslania príslušnej dokumentácie aj elektronicky.*

b) pacientov pri zistení sledovanej choroby v špecializovaných ambulanciách pri nemocniciach, ktoré majú rajónnu pôsobnosť, a to:

- s hypertenziou (resp. hypertenznými hodnotami arteriálneho tlaku krvi) u detí do 18 rokov,
- s Parkinsonovou chorobou – hlásia sa pacienti novodiagnostikovaní v danom roku a diagnostikovaní v minulosti,

- so sklerózou multiplex - neurologické ambulancie: centrá sklerózy multiplex (ktoré spadajú pod nemocnice) hlásia na podrobnejšej hlásenke novodiagnostikovaných pacientov do registra SM,
  - neurologické ambulancie, ktoré pacientov dispenzarizujú (krátka hlásenka SM),
- s chronickou obštrukčnou chorobou pľúc – hlásia sa pacienti novodiagnostikovaní v danom roku,
- s diabetes mellitus u detí – hlásia sa pacienti novodiagnostikovaní v danom roku, ak neboli hlásení z lôžkových oddelení,
- s diabetes mellitus u dospelých – hlásia sa pacienti novodiagnostikovaní v danom roku.

Z pohľadu hlásenia pacientov zo strany SJ je najvyššia návratnosť do požadovaného termínu v hláseniach do Národného registra vrodených chýb (neonatólogovia a genetici), výrazné zlepšenie sa eviduje pri hlásení: cievnej mozgovej príhody (s benefitom pre hodnotenie efektivity akútneho manažmentu v jednotlivých nemocniciach), diabetes mellitus u detí, hypertenzie u detí; podhodnotenú sú hlásenia AKS (nehlásia aj veľké nemocnice) i spánkového apnoe. Najväčším problémom však naďalej zostávajú podhodnotenú počty hlásení diabetes mellitus u dospelých, pri CHOCHP ako aj pri skleróze multiplex a Parkinsonovej chorobe. Aktuálne problémy v zbere budú predmetom diskusie na pracovných stretnutiach.

Všetkým SJ (lekárom alebo iným zodp. pracovníkom), ktorí prispievajú hláseniami pacientov do príslušných registrov, vyslovujeme poďakovanie. Zároveň si ich dovoľujeme informovať o tom, že si môžu žiadať od NCZI sumárnu databázu za svoje pracoviská o ochoreniach, ktoré hlásia.

B. Hlásenia za rok 2018

Zásadná zmena v hlásení pacientov do zdravotných registrov pre rok 2018 sa týka iba hlásenia detí hospitalizovaných pre úrazy; vybrané údaje sa budú získavať z iných zdrojov NCZI, a to z databázy hospitalizovaných), ďalšie doplňujúce údaje o úrazoch detí sa zistia v rámci spolupráce NCZI a medzi nemocnicami a ÚVZ SR, resp. Regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva formou dotazníka od r.2019 (príloha 1-1a, 1b).

Začiatkom roku 2018 sa retrospektívne skompletizovali údaje o pacientoch po transplantácii pľúc za posledných 15 rokov, v hlásení sa bude pokračovať aj v r.2018 (túto hlásnu povinnosť má iba 1 SJ, a to Klinika pneumológie a ftizeológie v UN BA Ružinov).

Hlásenia do registrov, pripravené pre e-zber na rok 2018, sú zverejnené na webovej stránke NCZI (hlásenia do zdravotných registrov) vrátane foriem zberu. Pre všetky hlásenia pacientov so sledovanou chorobou sú okrem možnosti e-hlásenia priamo cez tzv.web aplikáciu vytvorené e-hlásenia aj s dátovými rozhraniami pre ev.integráciu hlásení do nemocničných informačných systémov; u vybraných ochorení je pripravený aj tzv.formátovaný Excel (skleróza multiplex/krátka hlásenka/, Parkinsonova choroba, chronická obštr.choroba pľúc a diabetes mellitus u dospelých).

Veríme, že vzájomnou spolupracou dospejeme k vyššej kvalite vstupných údajov do registrov, ktorých analýza by mala byť podnetom pre efektívnejšie rozhodnutia pri návrhoch intervenčných opatrení s cieľom zlepšovať zdravotný stav obyvateľov v regiónoch SR, a tým zlepšiť postavenie SR aj v medzinárodnom kontexte.

S pozdravom

Ing. Peter Bielik
výkonný riaditeľ
Národné centrum zdravotníckych informácií

Príloha: 2

Na vedomie: MZ SR – generálny riaditeľ Sekcie zdravia - MUDr.Laššán, PhD.

Príloha 1

Základná informácia o zmene v získavaní informácií o úrazoch detí do rovnomenného registra.

Národné centrum zdravotníckych informácií (NCZI) je podľa zákona č.153 /2013 v znení neskorších zákonov správcom národných zdravotných registrov. Medzi ne patrí aj Národný register úrazov vyžadujúcich poskytnutie ústavnej zdravotnej starostlivosti (ďalej len register úrazov), do ktorého s účinnosťou vyhlášky k tomuto zákonu mali príslušné spravodajské jednotky (SJ) od roku 2014 hlásiť pacientov do 18 rokov hospitalizovaných v danej nemocnici pre úraz.

Príslušné oddelenia z takmer 70 nemocníc by mali do registra úrazov hlásiť ročne okolo 15 000 pacientov. V rokoch 2014-2017 však bolo napriek urgenciám s apelovaním na zapracovanie formulára do nemocničného systému (ktorý by skrátil čas pri vyplňovaní hlásení a umožnil hromadný export dát do IS NCZI) nahlásených od 450 – 650 detí ročne, a to z 12 nemocníc. Išlo iba o tieto nemocnice: NsP Š.Kukuru Michalovce, DFNSP Košice, FNSP Žilina, FN Trenčín, Nemocnica Humenné, UN Martin, Liptovský Mikuláš, Ľubovnianska nemocnica, NsP sv.Jakuba Bardejov, Nemocnica Snina, Všeobecná NsP V.Krtíš). Údaje odoslané do registra boli analyzované, ešte nespracované sú dáta z r.2017; pre nehlásenie dát z iných nemocníc však slúžia iba ako „klinická“ vzorka.

Na nízkej hlásnej povinnosti SJ majú najvyšší podiel objektívne príčiny (odborná a časová náročnosť práce lekárov najmä na oslovených chirurgických/traumatologických/ oddeleniach), preto sú nevyhnutné **nové riešenia**, s ktorými súhlasí aj gen.riaditeľ Sekcie zdravia MZ SR, MUDr.Laššán, PhD.

Ukazovatele, ktoré sú uvedené vo formulári hlásenia o úraze je možné získavať z iných zdrojov, a to:

1. **úrazovosť na úrovni SR i okresov – z databázy hospitalizovaných NCZI**
2. **okolnosti úrazu – formou dotazníka** (dotazník v pdf v prílohe 1b) vyplneného rodičmi hospitalizovaných detí (na príslušnej vzorke detí), o čo by boli požiadaní lekármi vybraných nemocníc.

Dôvody –výhody k bodu 2:

- o spoluprácu na tejto úlohe bol požiadaný ÚVZ SR, ktorý doteraz s RÚVZ 1x za 5 rokov realizoval dotazníkovou formou za pomoci rodičov detí materských škôl a žiakov základných škôl prieskum s príslušnými otázkami týkajúce sa úrazu detí;
- informácie pre ÚVZ SR by nebolo potrebné získavať v škôlkach/ školách, pretože vekové zloženie hospitalizovaných detí zaručuje náležitú pestrosť na „koncentrovanom“ mieste.
- reprezentatívna vzorka tejto informácie od cca 10%-15% rodičov hospitalizovaných detí alebo aj od samotných starších detí, spolu cca 1500-2500 prípadov za SR z vybraných nemocníc (v prílohe 1a) v plnej miere nahradí doterajšie nenaplnené očakávania od SJ o predmetnej informácii (z vyššie uvedenej pracovnej vyťaženia lekárov);
- lekári majú u rodičov prirodzenú autoritu, preto sa dá očakávať požadovaná návratnosť.

Záver:

Z uvedeného vyplýva, že:

- **hlásenie SJ** do registra **úrazov** do ISZI na NCZI bude **od r.2018 zrušené**,
- vybrané údaje **budú nahradené** údajmi z **databázy hospitalizovaných NCZI**, spracovávať ich bude NCZI,
- všetky SJ (nemocnice) však budú musieť naďalej venovať pozornosť **uvádzaniu mechanizmov** úrazu, ktorý je súčasťou požiadavky u hospitalizovaných pacientov,
- príslušný **dotazník** (schválený na MZ SR a ÚVZ SR) odošle NCZI koncom roka 2018 tým nemocniciam, ktoré po oslovení Regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva (RÚVZ) oznámia svoj záujem spolupracovať v problematike úrazov takouto formou; vyplnené dotazníky by prevzali pracovníci RÚVZ, spracované by sa odosielali na ÚVZ SR aj na NCZI.
- **Sumarizované informácie** z databázy hospitalizovaných detí pre úrazy ako aj výstupy z dotazníka budú odosielané príslušným odborníkom, MZ SR, ÚVZ SR i RÚVZ.

Vzájomnou spoluprácou zainteresovaných inštitúcií by sa požadované informácie za daný rok na úrovni SR získavali:

- časovo racionálnejšie, komplexnosťou dát objektívnejšie, s minimálnou angažovanosťou lekárov v tejto problematike nad rámec ich profesionálnych povinností, ale so spoločným cieľom, a to poznať počet úrazov u detí v SR, ich závažnosť a okolnosti mechanizmu úrazov.

Od realizácie tohto návrhu s uvedenou spoluprácou očakávame benefit nielen pre potreby manažmentu v prevencii úrazov, resp. pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti u úrazov na úrovni SR, ale aj pre porovnanie výskytu úrazov u detí v SR s inými krajinami (napr. v EUROSTATE).

V prípade otázok sa, prosím, obráťte na MUDr.Barákovú, ved.odd.zdravotných registrov (kontakt : 02/57269 106, anna.barakova@nczisk.sk).

Príloha 1a:

Zoznam nemocníc, ktoré by sme navrhovali pre anonymizovaný prieskum o úrazoch detí formou dotazníka od rodičov detí od r. 2019:

Národný ústav detských chorôb v Bratislave (testovanie ešte v r.2018 so súhlasom vedenia Kliniky detskej chirurgie).

Od r.2019: DFNSP B.Bystrica, DFNSP Košice, DFN Martin, FN - Nitra, Trnava, Prešov, Poprad.

Záujem iných nemocníc spolupracovať s RÚVZ (s odd.HDM) pri vyplňovaní dotazníkov by sme uvítali.

Bližšie kritériá budú ešte predmetom dohody:

- aké úrazy budú pre info v dotazníku vyplňované? (navrhujeme uprednostniť stredne ťažké a ťažké stavy)
- dotazníky dávať rodičom v obmedzenom časovom intervale (napr. v 2 etapách: 2x po 2 mesiace? napr. jún-august, október-december alebo priebežne? Závisí to aj od frekvencie pacientov s úrazmi hospitalizovaných v príslušných nemocniciach od r.2019 (informácie o počte hospitalizovaných detí s úrazmi v jednotlivých nemocniciach od r.2014 sú spracované).

Príloha 2 – dotazník o úrazoch je v pdf, preto je priložený samostatne.